

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVIII

Price 25c

Šeštadienis-pirmadienis — Saturday-Monday, Oct. 31-Nov. 2, 1981

Nr. 208

VARSUVOS PAKTO ATSTOVAI VENGRIJOJE

VLIKO RAŠTAI MADRIDO KONFERENCIJOS REIKALAI

Spalio mėn. VLIKas pasiuntė memorandumą Madrido konferencijoje dalyvaujančių nekomunistinių šalių vyriausybėms. VLIKas padėjo toms vyriausybėms už nuoseklią ir kantrų Helsinkio Akto principų ir įsipareigojimų laikymąsi. Taipgi primenama baltiečių jungtinė deklaracija, pasirašyta 1979 metų rugpjūčio 23 d. Maskoje, kurioje raginama atitaisyti Molotovo-Ribbentropo suokalbį padarinius — sugrąžinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms savo suverenių teisių naudą.

VLIKas primena, kad konferencijai Madride bėposėdžiaujant, Sovietai įkaino veik visus Maskvos Deklaraciją pasirašiusius ir Lietuvos Helsinkio Grupės narius bei juos pakeitusius asmenis, ir keliis nužudė psichiatrinės "ligoninės". Pastaruoju metu nužudė keli kunigai, padarėję kunigų sumušimai, bažnyčių deginimas, apipiešimai ir vandališkumas.

Memorandumė rašoma: "Ne teisėtas suverenių Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų užgrobtumas ir jų šalių kėnciančių gyventojų padėtis nusipelnė Saugumo ir Bendradarbiavimo Europoje Konferencijos dėmesio". Jeigu Sovietų vyriausybė tebesilaikys "savo" ankstesnių valdovų idalyvavimo agresijoje vaidinimą, — sulaužius Sovietų taikos sutartis, nepuolimo ir draugystės paktus ir konvencijas, sudėtas su Latvija, Estija ir Lietuva, ir sulaužius Atlanto ir Jungtinių Tautų Chartas, visuotinę žmogaus Teisių Deklaraciją ir Helsinkio Akto įsipareigojimus, — tai Vakarų demokratijų vyriausybės prašomos tą reikalą įtraukti į konferencijos galutinį aktą.

ANTIKOMUNISTINĖ DEMONSTRACIJA WASHINGTONE

Spalio 3 d. prie Washingtono paminklo įvyko antikomunistinė demonstracija, kurią suorganizavo International Council of Churches, vadovaujama dr. Carl McIntyre. Ta organizacija stengiasi atsverti World Council of Churches, patekusį komunistų įtakon ir stambiomis pinigų sumomis remiantį komunistinius sąjūdžius ir teroristines grupes vadinamuose "besivystančiuose kraštuose".

KALENDORELIS

Spalio 31: Sargė, Liucilė, Tyris, Medgina, Eigilas.

Lapkričio 1: Visų šventųjų, Kaributas, Vaivara, žygaudas, Esmė.

Lapkričio 2: Vėlnės, Šalna, Balvė, Gervilis, Skinderis.

Saulė teka 6:21, leidžiasi 4:47. Oras šiltas, debesuotas.

Kai komunistų inspiruotų demonstracijų organizatoriai suranda lėšų į Washingtoną suvežti 100,000 ir daugiau demonstrantų, tai į šios organizacijos kvietimą atsiliepė gal tik pora tūkstančių. Organizatoriai dalyvavo su savo vėlavomis vietnamiečiai ir taivaniečiai, Shelton College, protestantų religinės organizacijos, veteranai, iš pabaltiečių atsilankė tik pasiskiri asmenys.

Plakatuose matėsi tokie šūkiai: "Back Anti-Communism Everywhere", "No Aid to Communism", "Communism = Human Enslavement", "Better Dead than Red", "Win the Propaganda War", "Make America Number One", ir pan.

Kalbėse buvo pabrėžtas reikalavimas, kad JAV Kongresas padarytų tyrinėjimą Council on Foreign Relations ir "Trilateral Commission", tai liberalų organizacijos, kurios tarnauja tik komunistui ir sudarą pavojų JAV-ėms.

Washingtono spauda ir televizija nė vienu žodžiu nepaminėjo tos demonstracijos. (Elta)

SPROGO LEKTUVAS, UŽMUSĖ 3 KARIUS

OCEANA oro bazė, Ga. — Karo lėktuvas EA-6B Prowler ketvirtadienį pakilo iš Norfolk Naval Air Station, ir netrukus nukrito į Virginiją ganyklas. Sprogimas visą lėktuvą sudarė, ir jis sūplius ir užmūšė jame buvusius tris lakūnus.

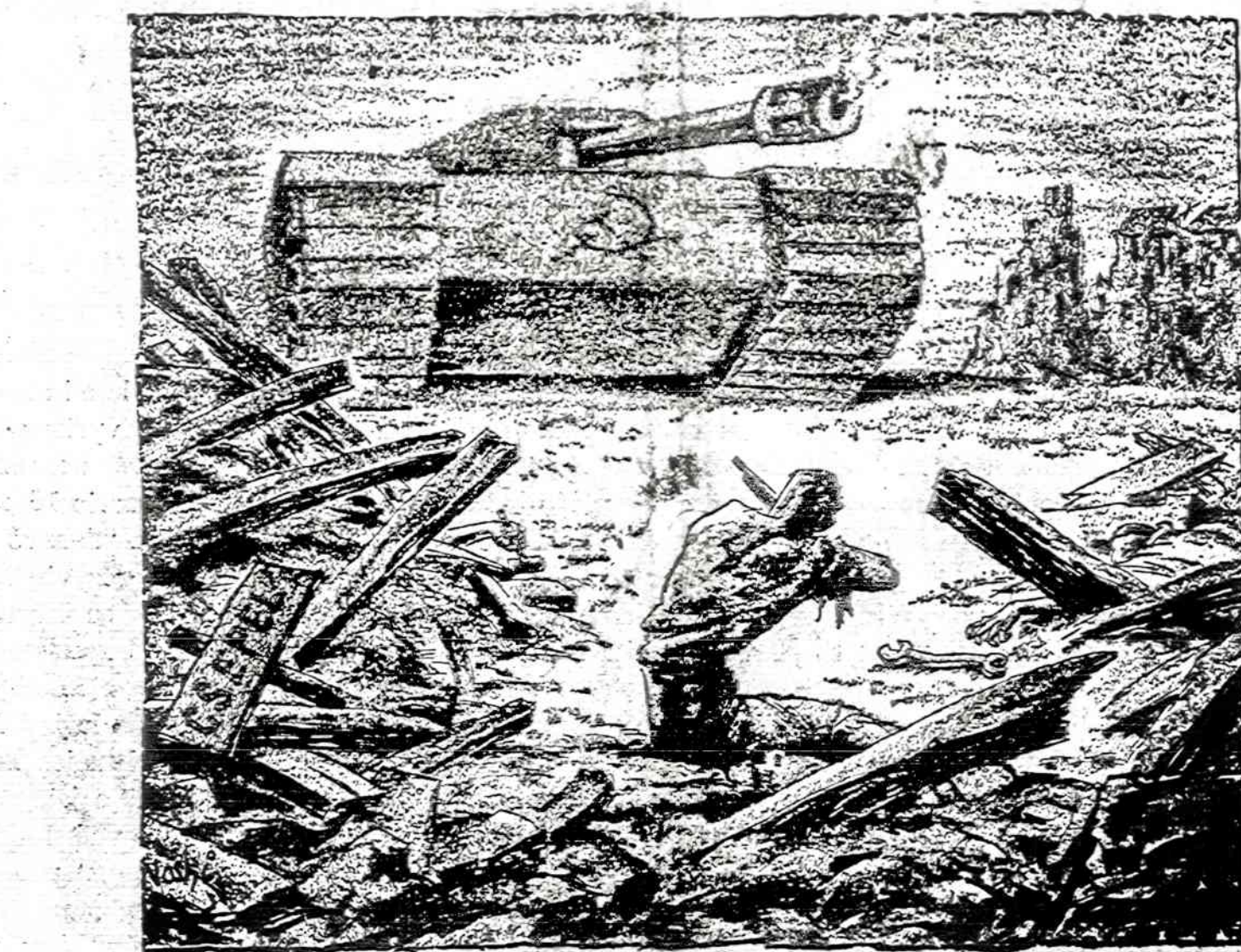
Lėktuvas turėjo nutūpti John F. Kennedy lėktuvnešio paviršiuje, laukiančio Virginija Beach stotyje, bet jis sprogo vos pakilęs.

Laiivyno vadovybė praneša, kad lėktuvas gal bandė nusileisti Oceana oro bazės srityje, bet nepajėgė. Gegužės 26 dieną vienas lėktuvas panašiai sprogo, užmūšė 14, kai jis bandė nusileisti lėktuvnešyje.

— Chicagoje dabar yra 1,462,510 registruotų balsuotojų, 3,033-uose balsavimo precinkuose, prancša Chicago rinkimų komisijos pirmininkas. Spėjama, kad apie 400,000 balsuotojų yra neregistruoti.

Gen. Kenan Evren susirūpinęs Turkijoje vėl pradedančiais kelti galvas Islamo fanatikais. Jis padėjo į kilylėjimą kelis fanatikus, bet jiems dar neruošia teismo.

Remember Hungary October 23, 1956

1956 metų spalio 23 dieną Sovietų tankai išvaikė komunistinę Vengrijos vyriausybę ir primetė Kremliaus valdžią. Dabar Vengrija sostinėje tariasi Varsuvos pakto vadai, kaip suvaldyti Jaruzelskio vadovaujamą vyriausybę.

KINIJOS UŽS. REIKALŲ MINISTERIS NESUSITARĖ SU PREZ. REAGANU

JAV SUTARIA SU KINIJĄ SVARBIAIS TARTPAUTINIAIS KLAUSIMAIS, BET TAIVANAS KELIA NERVŲ

WASHINGTON, D.C. — Kinijos užs. reikalų ministeris dviejų dienų praleido su Valstybės departamentu pareigūnais ir svarstė tarptautines politikos klausimus. Veik visais klausimais Amerika ir Kinija sutaria, bet Taivano klausimas gali pakenkti visiems kitiems klausimams. Jeigu JAV parduos Taivaniui galingas kovos lėktuvus, kaip prez. Reaganas rinkiminės kampanijos metu buvo pažadėjęs, tai Kinija sumažins savo atstovų skaičių Washingtone. Tokį pareiškimą ministeris Huang Hua pareiškė departamentu pareigūnams.

Huang Hua kalbėjosi su pačiu prezidentu Reaganu. Jiedu abu sutiko pačiais svarbiausiais užsienio politikos klausimais. Jiedu taip pat sutinka, kad artimi ir stiprūs santykiai tarp Kinijos ir JAV yra naudingi tarptautinei taikai ir pastovumui. Jiedu panašiai atsiliepė apie Tarybų Sąjungą, ją pristatydami kaip didžiausią taikos priešiną.

Huang Hua yra Kinijos užsienio reikalų ministeris ir vicepremieras. Jis pastebėjo prezidentui, kad modernių Amerikos ginklų pardavimas Taivaniui yra grąsinimas įsikšti į Azijos reikalus. Kinija nenutrauks santykių su JAV, bet jai Taivano klausimas darosi svarbesnis, negu visi kiti tarptautinės politikos klausimai.

Senatorius Hayakawa dalyvavo pasitarime, kuriame keli JAV politikai svarstė santykius su dabartine Kinija ir ministruo Hua reikalavimą. Senatorius Hayakawa patarė neskubėti. Sutarėm vienu klausimu, jį vykdom, o vėliau žiūrime į kitą problemą.

— Senatorius Ted Stevens

PATVIRTINTAS PENKTAS IRANO PREMJEERAS

TEHERANAS, Iranas. — Islamiškas Irano parlamentas ketvirtadienį, 115 balsų prieš 39, patvirtino mūla Hosejiną Mousavi Irano premjeru pareigoms. Tai yra penktas Irano premjeras pastarųjų 31 mėnesio laikotarpyje, kuris šiomis dienomis bus prisaiškintas.

Mousavi, pasitares su mūla Chomeini, įtikinėjo Irano gyventojus, kad visų Irano nelaimių šaltinis yra amerikiečiai, kurie bando įsistiprinti vidujiniame Irano gyvenime. Naujas premjeras sakosi nebijąs bombų, bet jis norėtų taikos krašte.

TREČIADIENĮ "COLUMBIA" VĖL PAKILS

CAPE CANAVERAL, Fla. — Penktadienį jau ejo parduoti darbai, kad ateinantį trečiadienį iš naujo galėtų pakilti ir erdvę pats moderniausias erdvėlaivis "Columbia".

— Chomeini ragino Saudi Arabijos musulmonus šįjūtus kelti balsą prieš Saudi Arabijos karalių.

— Žmonės pradėjo traukti į Cape Canaveral, Fla. Jie nori savo akimis matyti, kaip "Columbia" antrą kartą kils į erdvę.

(resp. iš Aliaskos), Senato paskirstymo pakomisijos pirmininkas, abejoja ar Senatas patvirtins administracijos prašomą \$20.5 bil. sumą bombonešių B-1 pastatymui. Jis mano, kad Amerikos saugumui užtikrinti iki 1990 metų užteks B-52 bombonešių.

ČADO PREZIDENTAS DAR VALDO KRAŠTĄ

PARYŽIUS, Prancūzija. — Čado prezidentas Goukouni Wed-deye, kurio vyriausybė beveik jau nekontroliavo krašto po to, kai į Čadą įsiveržė Libijos ginkluotos pajėgos, užvakar vėl perėmė pilną Čado vadovybę ir turėjo pasitaikymą su Libijos premjeru A. Zalud.

Atrodo, kad Prancūzijos prezidento Mitterrand pasiteiravimas apie Čado likimą ir prižadamas išlaisvinti aneksuotą Čadą paveikė Libijos vadus. Diktatorių Chadafi į šį reikalą visai nesimažė. Jis pasiuntė premjerą, aptarė reikalą ir atidavė Čadą prezidentui.

Prieš porą dienų ejo gandai, kad prezidentas buvo pašalintas iš vyriausybės.

— Jeigu Lenkijoje bus sukilimas, tai Varsuvos pakto valstybės įsiverš į Lenkiją.

— Gen. Jaruzelskis, išvykdamas į Budapeštą, įsakė sustiprinti visas rytų ir pietų Lenkijos sienas.

— Sudano prezidentas Nimciri padėjo į kalėjimą didelį būrį tikybinių, kurie planavo suiruoti antrą perversmą.

— Švedai neleido rusų laivams kelti nugarimždus ir anklamėnų gultinį Sovietų narlaivį.

— Saudi Arabijos karalius Chaled, gavęs prezidento Reagano pranešimą, kad jis galės parduoti Saudi Arabijai radarnius lėktuvus, suklytė savo patarėjus ir įsakė visiems siekti taikos Artimuose Rytuose.

— Lenkijos premjeras nežinojo — važiuoti į Budapeštą, ar nevažiuoti. Jis sukvietė saugumo tarybą ir atsiklausė. Kariai patarė Jaruzelskiui važiuoti be baimės.

Jaruzelskis paliko nerimaujančią Lenkiją, išskrido Budapeštą

DARBĄ METĖ 400,000 DARBININKŲ, ŠTETINĖ UŽSIDARĖ 67 ĮVAIRIOS DIRBTUVES

VARSUVA. — Lenkijos vyriausybė tariasi su Lėšk Valensa, bet visame krašte streikai plečiasi. Apskaičiuojama, kad penktadienį streikavo 400,000 Lenkijos darbininkų. Daugiausia neramumai vyksta pačiame Šetinė ir jo apylinkėse. Pats miestas uždarė 67 įvairaus dydžio dirbtuves.

Streikuojantieji darbininkai reikalauja daugiau maisto. Vietomis jie badauja, tikra to žodžio prasme. Jie negali suprasti, kaip galėjo šilokiū būdu baigti maisto atsargos. Nos ūkininkai šmet kiek vėliau pradėjo dirbti, vis vien maisto jie turėjo pagaminti, nCr ir mažiau.

Be to, lenkai reikalavo ir reikalauja, kad būtų patraukti teisman buvęs lenkų komunistų partijos sekretorius E. Gierekas, privedęs kraštą prie dabartinės padėties. Lenkai žino, kad Gierekas pildė Maskvos įsakymus. Į Sovietų Sąjungą išvežta daug anglies ir Vakarų Europoje bei Amerikoje pirklių įvairių mesinių. Lenkija turėjo už tas medžiagas mokėti, bet dabar už jas nieko negauna. Keli lenkų valdininkai dingę, kiti išvyko į Sovietų Sąjungą. Kartu su jais dingę ir išvežti prekių dokumentai. Gierekas prisipažistė prieš ką tės, bet jis nenorėjo išsisklęmas, nesiaiskina dešakymų.

Jaruzelskis, komunistų partijos gen. sekretorius ir premjeras, viską Lenkijoje peliko ir išskrido į Budapeštą. Reikia manyti, kad jis gavo griežtą įsakymą atvykti į Vengriją ir pasiaikinti Budapešte vykstančioje konferencijoje. Sovietų valdžios atstovai būtų linkę ruošti intervenciją Lenkijoje, bet pats Jaruzelskis tai idėjai priešinosi, nes tada Lenkijoje prasidėtų pilietinis karas. Abejojama, kad dabartiniu metu Sovietų vyriausybė norėtų susilaukti tokios padėties Lenkijoje. Jaruzelskis rusams pasakė, kad jis labai gerai pažįsta lenkų karininkų nuotaikas. Jie prisimena nužudytus lenkų karius ir inteligentiją. Šetinė jau kartą buvo sugedintas naujai pastatytas lenkų komunistų centras.

Penktadienį Radomo studentai paskelbė streiką. Jie reikalauja, kad būtų pakeistas Radomo universiteto rektorius. Jis, esą, labai pataikavęs komunistams. Radomo studentai rektoriumi išrinko prof. Michailą Hebdę. Studentai sudarė visas sąlygas, kad Hebda galėtų rektorauti. Jie nežinojo, ar Jaruzelskio vadovaujama vyriausybė patvirtins studentų įsikiimą. Studentai nenorėjo, kad Jaruzelskio vyriausybė klistų į universiteto administraciją.

Lenkijos gyventojai nežino, kad premj. Jaruzelskis Vengrijoje. Jie tikiai vėliau sužinos apie šiandieninę jo kelionę ir pasitarimus. Sužinos ne iš Lenkijos radijo pranešimų, bet iš laisvos Europos radijo stočių. Šiandien Lenkijoj nuotaka labai įtempta.

ATSIKAKĖ PAKEISTI MIRTIES SPRENDIMĄ

CHICAGO, Ill. — Federalinis teisėjas John Parker ketvirtadienį atsisakė pakeisti mirties bausmę 24 metų vyrui, kuris nušovė Baton Rouge restorano vedėją.

Žudikas Colin Clark pareikalavo pinigų iš restorano vedėjo, o kai tas nesutiko, tai jį vietoje nušovė. Žudikas pareiškė teisėjui, kad jam geriau mirti elektros kėdėje, negu ilgus metus būti kalėjime.

Žudiko motina parašė apeliaciją. Ji aiškino teisėjui, kad jos sūnus nuo jaunų dienų turėjo savizudystės tendencijų. Jis ne vieną kartą jai pasakojo, kad jam būtų geriau mirti. Teisėjas Parker peržiūrėjo bylą, atkreipė dėmesį į ankstyvesnio teismo teisėjui pasakytus žodžius. Jis nematė jokio pasigalėjimo nužudytam žmogui, to dėl ir nutarė nekeisti sprendimo.

JAMAICA NUTRAUKĖ SANTYKIUS SU KUBA

KINGSTON. — Jamaikos premjeras pareiškė parlamentui, kad jo vyriausybė nutraukė diplomatinius santykius su F. Castro vadovaujama Kubos vyriausybe.

Jamaikos teisingumo pareigūnai išaiškino, kad Kubon pabėgę trys jauni vyrai, nusikaltę žmogžudystei. Premjeras Seaga pasiuntė Kubos vyriausybei reikalavimą tuojau suimti tuos tris vyrus, kad Jamaikos teismas galėtų svarstyti jų bylą. Kai Kuba atsisakė tai padaryti, premjeras Seaga pranešė Kubos vyriausybei, kad per 18 valandas ji atšauktų savo ambasados tarnautojus iš Jamaikos.

sybė norėtų susilaukti tokios padėties Lenkijoje. Jaruzelskis rusams pasakė, kad jis labai gerai pažįsta lenkų karininkų nuotaikas. Jie prisimena nužudytus lenkų karius ir inteligentiją. Šetinė jau kartą buvo sugedintas naujai pastatytas lenkų komunistų centras.

Penktadienį Radomo studentai paskelbė streiką. Jie reikalauja, kad būtų pakeistas Radomo universiteto rektorius. Jis, esą, labai pataikavęs komunistams. Radomo studentai rektoriumi išrinko prof. Michailą Hebdę. Studentai sudarė visas sąlygas, kad Hebda galėtų rektorauti. Jie nežinojo, ar Jaruzelskio vadovaujama vyriausybė patvirtins studentų įsikiimą. Studentai nenorėjo, kad Jaruzelskio vyriausybė klistų į universiteto administraciją.

Lenkijos gyventojai nežino, kad premj. Jaruzelskis Vengrijoje. Jie tikiai vėliau sužinos apie šiandieninę jo kelionę ir pasitarimus. Sužinos ne iš Lenkijos radijo pranešimų, bet iš laisvos Europos radijo stočių. Šiandien Lenkijoj nuotaka labai įtempta.

Sekretorius Haig ketvirtadienį skaitė paskaitą lenkų raščių redaktoriams apie Amerikos užsienio politiką, o vėliau B. Franklin kambaryje visus pavaikino.

MORALINIS ULTIMATUMAS TSRS VYRIAUSYBEI

IS "AUSROS" NR. 17 (57)

Všes lietuvių tautos patriotinės jėgos atstovaujanti LIETUVOS LAISVĖS LYGA, siekianti atstatyti Lietuvos valstybinę nepriklausomybę ir lietuvių tautos suverenumą, kurio Stalino — Hitlerio sąjūdo susitarimo pagrindu 1940 m. VI.15 buvo likviduoti. Šiuo savo moraliniu ultimatumu lyga kreipiasi į TSRS KP Politinį Biurą, TSRS Aukščiausiąją Tarybą bei TSRS Ministrų Tarybą ir pareiškia:

I

Iki II-o pasaulinio karo laisvę ir nepriklausomybę Europos valstybių tarpe buvo ir trys Pabaltijo valstybės, Tautų Sąjungos narės — Lietuva, Latvija ir Estija. Minėtų Pabaltijo tautų suverenumą bei valstybinę nepriklausomybę 1940 m. panaikino Tarybų Sąjunga, klaidingai priverstinu būdu prijungdami šias valstybes prie bolševikinės Rusijos imperijos. Šis agresyvus aktas buvo bolševikinės Rusijos ir hitlerinės Vokietijos labai slapto suokalbčio pasekmė; suokaltis, rodantis, kad abi šios imperialistinės valstybės stengėsi iš anksto pasidaryti bei pavergti kaimynines šalis ir tuo kurti "naują Europą".

TSRS agresija Pabaltijo valstybių atžvilgiu, jos bendravimas su hitlerine Vokietija rengiant antrąjį pasaulinį karą, rodo, kad abi šios valstybės vadovavosi vienoda imperialistine ideologija, kurią galima pavalinti nacistine. Šiokia ideologija buvo būdinga ne tik vokiečių nacionalistams, tiksliau — nacional-socialistams, bet ir rusų bolševikams. Panašią grobuonišką ideologiją kaimyninė tautų atžvilgiu vadovavosi taip pat carinė Rusija ir kaizerinė Vokietija praeityje bei visos kitos neeilinio agresyvumo pasižymincios imperialistinės pasaulio valstybės, pradėdamos gilios senovės ir baigiant naujaisiais amžiais.

Nacizmas — tai ypatingai piktybiška šėvininė pasitūlė. Tai labiausiai žmoniškumui prieštaraujanti beveik visų imperialis-

tų, o taip pat ir daugumos totalitaristų fundamentalioji ideologija, kuri tačiau visados yra dangstoma kita, dekoratyvinė vaidmenų atliekančia ideologija, net religine (kryžiuočiai).

Rusiškiems lenininio — stalininio tipo imperialistams tokia dekoratyvinė ideologija tarnavo ir tarnauja marksizmas-leninizmas. Vokiškiems hitlerinio tipo imperialistai buvo mažiau klaidingi, nesinaudojo jokios dekoratyvinės ideologijos paslaugomis ir veikė daugiau atvirai.

Žmoniškumui ištikimas žmogus ar tauta, jei neagresyviai tauta ar jos narius žvelgia be jokios neapykantos. Dar daugiau — jei kurie žmonės ar tauta yra kokių nors jėgų įstumas, bet teisiskumo būkle, jis deda visas pastangas, kad iš šios ne normalios, iš vargo ar pusiau vargo būklės būtų išvaduoti. Nacistinė ideologija besivadovaujantis žmogus ar tauta, jei kitą tautą ar jos narius nuolat žvelgia taip kaip viena plėšri gyvūnų rūšių žvelgia į kitą gyvūnų rūšį — su zoologine neapykanta. Štai kodėl nacizmas ir žmoniškumas — dvi nesutaikomos priešingybės. Nacistinė ideologija ištikimas žmogus ar tauta negali pakęsti net tokios "kriautos", jei bent viena kaimyninė gyventojų skaičiumi mažesnė tauta yra ne jos vergijoje ar nėra tapusi bent jos vasalu, ir moraliai dalyku laikoma tik tai, ką duoda šiukščių, būgų, fizinės jėgos pergalė prieš kitą tautą ar jos nari.

Vykdydami planingos agresijos aktus prieš žmonių ir tautų pagrindines teises, taiką, prieš milijardų žmonių laisvę, kaip ir prieš žmoniškumą bendrai, nacistai savo destruktivą veiklą iš vienos pusės nuolat kruopščiai dangsto skambiais šūkiais, šmaikščiomis frazėmis bei šaltžiais pažadais, o iš kitos pusės — be perstojo varo plačių klaidingų veiksmų, grasinimo, šantažo, šmeižto, moralinio nuginklavimo kampaniją, šaltųjų ir karštųjų karu vedimo akciją. Nors nacizmas yra kraštutiniausia žmo-

Kursių mariose

giškojo nekultūringumo forma, tačiau tikrieji, labiausiai agresyvūs imperialistai, visada lieka ištikimi tik šiai ideologijos rūšiai, tik šiai iš visų labiausiai reakcinei pasaulėžiūrai.

II

Ypatingai sunkia nacizmo forma sirgo jau carinės Rusijos vadovaujantieji sluoksniai bei didelė rusų tautos dalis. Tiksliai deka Rusijai, vieninteliui Europos šalių, pavyko ilgai išsaugoti baudžiavą ir kitas vergijos formas. Carinė Rusija ne veltui buvo vadinama tautų kalėjimu. Jokioje kitoje Europos šalyje 19 a. pabaigoje nebuvo tokios nutinės priespaudos kaip čia. Šioje didžiulėje vergijos pagrindais tvarkomoje imperijoje virš 100 nerusiškų tautų buvo išnaudojamos ekonomiškai, sistingai buvo persekiojamos jų tautinės kultūros, religijos, kalbės. Jokioje kitoje Europos valstybėje nebuvo rodoma tiek neapykantos ir paniekos kitautautams. Niekur kitur tautos nebu-

vo kultūriškai taip nuo pasaulio izoliuojamos — kaip čia.

Kartu su kitomis tautomis šiame milžiniškame tautų kalėjime apie 120 metų iškentėjo ir lietuvių tauta. Ji nuolat buvo žuodoma fiziškai ir dvasiškai. Apie lietuvių tautos kančias ir nuolat jos veržimasi į laisvę kaip tragiškai pasibaigę sukilimai prieš carizmą ir sustiprinti patriotinių jėgų persekiojimai po jų 40 metų trukęs lietuvių spaudos draudimas ir kalbos persekiojimas, Vilniaus universiteto uždarymas bei didelė daugybė kitų Vasario revoliucija rusiškajam nacizmui sudavė skaudų smūgį. Žmonės ir tautos pajuto turį daugiau savo teisių. Todėl neatitikimai tuojau po Vasario revoliucijos, jau 1917 m. kovo mėn., Rusijoje buvo sudaryta Lietuvių Tautos Taryba. 1917 m. gegužės 27 d. Petrapilyje ji sušaukė visų Rusijoje išlaikytų lietuvių seimą. Jame buvo pasisakyta už nedelsiamą nepriklausomos Lietuvos atkūrimą (Lietuvos istorija, 1936 m., 535 p.). Ir 1918 m. vasario 16 d. Lietuva buvo paskelbta nepriklausoma demokratine valstybe.

Demagogijos, klastos, agresyvių fizinių jėgų bei kitų negarbingų priemonių dėka 1917 m. lapkričio 7 d. prie Rusijos vairo atsirado naujo tipo rusiškųjų nacistai, vadina save bolševikai. Kontrevoliucionieriai — bolševikai, vadovaujami Lenino, matė, kad Vasario revoliucijos pasekė smarkiai pradėjo irti nacistinių carų pastangomis per daugelį šimtmečių kurtą imperiją. Jie tam nepritarė ir dėjo didžiausias pastangas ne vien šiam procesui sustabdyti, bet ir atstatyti imperiją senose ribose. Dar daugiau — jie šią vergų imperiją užsibrėžė didinti iki globalinės apimties. Varydami šlykščią demagogiją, žodžiais jie žadėjo tautoms kai kurias jų teises. Tik kai kurias. Tačiau tikrovėje stengėsi atimti ir tas, kurias po Vasario revoliucijos jos buvo atgavusios. Jie užsibrėžė likviduoti ir neseniai atstatytą Lietuvos valstybinę nepriklausomybę. Tuo tikslu jie 1918 m. pasiuntė savo Vakarų armijos divizijas — Pskovo, Internacjonalę ir kitas (ATSR istorija, III t., 85 p., 1965 m.) pavergti lietuvių tautai. Tačiau bolševikinės Rusijos armija kuriai buvo pavykę gana toli išveržti į Lietuvos teritoriją, buvo sumušta. Ir 1919 m. rugse-

jo 13 d. Tarybų Rusijos užsienio reikalų liaudies komisaras Čičerinas Lietuvos vyriausybei, paskelbęs Lietuvos nepriklausomybę 1918 m. vasario 16, rašė, kad Tarybų Rusija "iš savo pusės neturi jokių agresyvių ketinimų prieš naują susikūrusią buvusios Rusijos imperijos paskračiuose valstybes. Laikydami masi tokiu pat požiūriu ir į Lietuvos vyriausybę, Rusijos Tarybinė vyriausybė siūlo jai pradėti derybas dėl karo veiksmų nutraukimo ir dėl sąlygų paruošimo taikiems santykiams tarp abiejų šalių nustatyti" (ten pat, IV t., 9 p., 1961 m.).

1920 m. kovo 31 d. Lietuvos užsienio reikalų ministras prof. A. Voldemaras Tarybų Rusijai pasiuntė telegramą: "Kadangi ne vieno rusų kareivio jau nebėra Lietuvos respublikos teritorijoje; antra, kadangi lietuvių tauta yra paėmusi ginklą tiksliai tam, kad atgautų apdraustą savo nepriklausomybę, o ne užimtinę Rusijos teritorijas, Lietuvos valdžia pareiškia kad ji nesutinka daryti taiką su Rusija. Svarbiausia taikos sąlyga yra visiškai Lietuvos nepriklausomybės pripažinimas etnografinėse jos sienose, tai yra, bendrais bruožais imant, iš senų gubernijų Vilniaus, Kauno, Gardino ir Suvalkų su sostine Vilniuje..." (ten pat, IV t., 48 p., 1961 m.).

Kadangi Rusijos bolševikinė vyriausybė po to sekusiam atakyme neiškiai pasisakė Lietuvos nepriklausomybės atžvilgiu, tai 1920 Čičerinas savo telegramoje rašė: "Nepriklausomybė privalo būti pripažinta iš anksto. Ji yra tautos pagrindinė teisė ir neprivalo būti diskutuojama objektas" (ten pat, IV t., 49 p., 1961 m.).

Pagaliau 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartis tarp Lietuvos ir Rusijos buvo pasirašyta. Joje be kita ko, buvo užtikrinta, kad Rusija "gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suverentito teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu. Kad Lietuva buvo kuomet priklausiusi Rusijai, tas faktas neuždeda lietuvių tautai ir jos teritorijai jokių pareigų Rusijai" (ten pat, 67 p.).

Tačiau vėlesni įvykiai parodė, kad šie gražūs žodžiai buvo pasirašyti bolševikų nenuoširdžiai. Daugybė faktų parodė, kad agresija prieš Lietuvos nepriklausomybę buvo nutraukta tik karo

veiksmų fronte ir tik laikinai. Pagrindinės ardomosios veiklos fronte ji buvo netgi sustiprinta. Todėl jau 1920 m. liepos 23 d. Lietuvos vyriausybė buvo priversta visoje Lietuvoje įvesti karo stovį ir mirties bausmę.

Daug prieš tai ir po to buvusių faktų kalba, kad rusiškasis bolševizmas yra tas pats rusiškasis nacizmas, tiksliai vietoj carinės užsibrėžtą kitą maskuotę — naujos paviršutinės marksistinės — lenininės ideologijos skraistę. Kas nepajėgė atsilaukyti raudonojo nacizmo instiguojami rusiškojo imperializmo fizinei jėgai — tas buvo tuojau pat pavergtas, kartojant tuos pačius anksčiau cituotus propagandinius Lietuvos vyriausybės Čičerino 1919. IX. 19 pasakytus žodžius. Ir taip bolševikiniai — raudonieji nacistai 1920-21 m. sulikvidavo Azerbaidžaną, Armėnijos Gruziją, Ukrainos ir kitas susikūrusias nepriklausomas respublikas.

Nepajėgusi savo ano meto karingai galia Lietuvos pavergti, Tarybų Rusija 1920 m. pripažino Lietuvos nepriklausomybę, bet neatsisakė minties, proga pasitaikius, ją užgrobti. Jei kartais diplomatinėje arenoje ir paremdami Lietuvą, tai ne iš palanku-

mo, jai, o grynai egoistinėmis demagoginiais sumetimais. Norėdama užgrobti pati, stengėsi neleisti tai padaryti kitiems agresyviems kaimynams. 1920 m. rugsejo 28 d. buvo pasirašyta Lietuvos ir TSRS nepuolimo sutartis, kurioje buvo rašoma:

"1. Taikos sutartis tarp Lietuvos ir Rusijos, sudaryta Maskvoje 1920 m. liepos 12 d., kurios visi nuostatai palaiko visa savo galia ir neliečiamybę, lieka Lietuvos respublikos ir Sovietų Tarybų Respublikos Sąjungos santykių pagrindu.

2. Lietuvos respublika ir Sovietų Tarybų Sąjunga savitarpie pasidžia visomis aplinkybėmis gerbi viena antros suverentetą bei teritorinį integralumą ir neliečiamybę.

3. Kiekviena susitariančioji šalis pasidžia susilaikyti nuo bet kurių agresijos veiksmų prieš antrąją šalį.

4. Tuo atveju, jei tarp susitariančių šalių kiltų konfliktas ir jei nebūtų galima išspręsti konflikto diplomatinio keliu, jos susitaria skirti taikomas komisijas. (Lietuvos TSR istorijos šaltiniai, IV t. 300-301 p., 1961 m.). (Iš Europos Lietuvis)

Gudų fantazijos apie "Litvą" ir "žamojčius"

Lietuva iš tikrųjų yra Gudija, o save lietuviškai vadinantis "žamojciai" yra Sovietų įkvėpti. Taip rašo New Yorke anglų kalba leidžiamas gudų laikraštis "The Byelorussian Times" (1981 m. liepa). Pasirodo, kad gudai Amerikoje nepatenkinti angliškąju terminu "Byelorussia". Vieni nori jį pakeisti terminu "Belarus", o kiti siūlo, kad Gudija būtų vadinama "Litva" — vardu, kurį nešiojo "daugiau kaip septynis šimtmečius".

Tokią sprendimą ypač propaguoja profesorius Jan Stankievičius ir dr. Peter Markouski, kuris savo periodiniuose leidiniuose kalba apie "Via Litva" (Didiąją Lietuvą). Anot straipsnio autoriaus, "žamojciai" (Sovietų lietuvių) gali vadintis kaip tik jie nori, bet jie nepajėgę apgauti istorijos su savo rusų inspiruotais klastojimais. Tokie pavadinimai kaip "Lietuvos Sovietų Socialistinė Respublika" ar "Lietuva" tėra rusų propagandos išmėtos; tikrasis jų vardas yra "žamojėja" (žamoye). O ir ta "žamojėja" kadais buvo Belorussijos nuosavybė. Gudų valstybės vardu "Litva" valdė šie gudų valstybės vyrai: Mendog, Vistenes, Gedymis, Olgerd, Vitaut. "Belorussijai" priklausė ir didelė dalis Ukrainos.

"KULTURA" APIE LIETUVIŲ IR LENKŲ RELIGINĮ GYVENIMĄ

Apie religinį gyvenimą Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje išsa-

miai rašoma Paryžiuje leidžiamame lenkų žurnale Kultura liepos-rugpjūčio numerio. Kauno seminarijoje viešpatauja sekimo ir nepasitikėjimo atmosfera: jau keleri metai priėmimo aparato, be perstojo budi sargas, o nuo, pernai neleidžiama klausytis Varšuvos. Žurnalas pusiškindžia, kad jokioje Vilniaus bažnyčioje nėra tokių senų kunigų, kaip šv. Dvasios, kurioje pamaldos laikomos tik lenkų kalba. Tai esanti skaudi problema lenkam, kurie žino kiek jaunų lenkų kunigų darbuojasi grynai lietuviškose parapijose, į kurias juos siunčia lietuviškoji hierarchija.

Karagandoje, rašo Kultura, darbuojasi kun. Albinas Dublauskas (?), gavęs leidimą patalstyti bažnyčią Makinske, tarp Čelinogrado ir Karagandos. Ten jis darbuojasi "gaivindamas religinį vokiečių ir lenkų gyvenimą". Čelinogrado "ganytojai" gavo leidimą kun. Babrauskas. Daug lenkų katalikų — 80 tūkst. 1959 metais — gyvena Kazachstane, kur jie buvo išstremti iš Ukrainos. Daugelis jų gimimo metrikose užrašomi rusais, Lenkų mokyklų nėra. Lenkai Kazachstane esą pasmerkti "užmarščiai ir nutautinimui". Lenkų kompartijos organas Trybuna Ludu, kaip ir oficialioji Lietuvos spauda, nuduoda nieko nežinant apie savo tautiečius Sibire. (Ella)

Menkam visi vėjai skaudūs.

For the woman
who's at the heart of
her family's finances.

"You can't afford to be wrong. Because if you're in charge of the family budget, you're making decisions about the future, too."

And that's where U.S. Savings Bonds come in. Buy them through your bank. Or encourage your husband to sign up for the Payroll Savings Plan where he works.

That way, while you're meeting the day-to-day expenses, you'll still be building a more secure future for your family.

U.S. Savings Bonds. For the woman who really knows a good bargain.

Now U.S. Bonds are sold wherever there are banks. If you're not sure where to buy, ask your bank. If you're not sure where to buy, ask your bank. If you're not sure where to buy, ask your bank.

Take stock in America.

Join the Payroll Savings Plan.

Kool-Aid...On A Stick

BRAND SOFT DRINK MIX

Frozen Suckers

1 envelope KOOL-AID® Unsweetened Soft Drink Mix, any flavor
2/3 cup sugar
1 quart water

Dissolve soft drink mix and sugar in water. Pour into plastic ice-cube trays or small paper cups. Freeze until almost firm. Insert wooden stick or spoon into each. Freeze until firm. Makes about 20.

Welcome Winter Warmers

Holiday warmer — malt liquor in heated tomato soup will warm you quickly during the holidays. Another warm-up is malt liquor and hot beef bouillon.

Brrr, it's cold outside! You've been skiing, or skating, or sledding, or just shoveling, and you need something to warm you all the way down. Be creative... let a Boolya Bull or a Hotsie Totsie warm you up this winter season.

A Boolya Bull mixes Schlitz Malt Liquor and hot beef bouillon in half and half proportions. A Hotsie Totsie is a steaming mug of malt liquor and tomato soup. Mmmm good... what a way to warm up!

XXVIII EUROPOS LIETUVISKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

Šiemet nuo rugpjūčio 2 iki 9 vyko Prancūzijoje, Montvillargenne pilyje, Gouvieux vietovėje, apie 40 km nuo Paryžiaus. Rengėjas — Prancūzijos LB vadovybė. Tai jau antra Liet. studijų savaitė Prancūzijoje.

Kasdien buvo skaitomos dvi paskaitos. Po jų vyko diskusijos. Kiekviena diena pradėta šv. mišiomis, kurias aukojo tėv. Antanas Saulaitis, S. J., iš Čikagos su keturiais lietuvišiais kunigais: tėv. T. Ereminu, dr. Savicku, K. Senkum ir J. Petrosium. Tėv. Antanas ir pamokslėję kasdien sakė. Susidarys branduolys gražabalsių, giedojų lietuviškas giesmes, visiems besimeldžiantiems ir stud. Kest. Ivinskui gitarai pritarant. Išmokta ir naujų giesmių.

Vakarai dažnai iki vidurnakties buvo leidžiami erdviuose pilyje baro patalpose. Prie vyno stiklo ar butelio alaus buvo daug dainuojama, kalbamasi, o neretai ir diskutuojama.

Studijų savaitė pradėta rugpjūčio 2 vakare susipažinimu. Pagrindinis Savaitės rengėjas kun. Jonas Petrosius, pasveikinęs kelias dešimtis ankstyvųjų svečių, supažindino su namų ir renginio tvarka ir paprašė pačius dalyvius užkalbinti dar nepažįstamus asmenis ir su jais susipažinti.

28-oji Europos lietuviškųjų studijų savaitė oficialiai atidaryta rugpjūčio 3 rytą. Rengėjų ir Prancūzijos LB vardu sveikinimo žodį tarė dailin. Žibuntas Mikšys iš Paryžiaus. Pr. metais miręs vienas šių Savaitių pradininkų, nuolatinis dalyvis, didelis rėmėjas ir dažnas paskaitininkas prof. dr. Jonas Grinius pagerbtas minutės susikaupimu.

Pasaulio LB Valdybos vardu sveikinimo joms pirmininko pavaduotojas Vaclo. Kleiza ir visiems rengėjams iškėlė auksinius LB ženklelius. Perskaityta vieno Liet. studijų savaitių pradininkų bei nuolatinio paskaitininko ir dažno moderatoriaus dr. Karetono J. Čeginsko iš Muencheno sveikinimo telegrama.

Pirmasis paskaitininkas buvo įgaliotas ministeris dr. Albertas Gerutis iš Berno. Jo paskaitos tema — Lietuvos bičiuliai Prancūzijoje. Iš tikro jis kalbėjo apie Lietuvos ir Prancūzijos santykius ir juos mezgusius prancūzus. Paskaitos pradžioje susirinko ties Prancūzijos imperatoriui bei didžiuoju karvedžiu Napoleonu I. 1812 pradžios karo žygi prieš Rusiją ir birželio pabaigoje įžengęs į Vilnių, Na-

poleanas tuoj pat, liepos 1, sudarė laikinąją Lietuvos vyriausybę Napoleono planai atkurti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją žlugo jam pralaimėjus karą. Laikinoji Lietuvos vyriausybė paskutinį kartą susirinko — posėdžio 1813 liepos 24 Dresdenė.

Lietuvos vardą plačiai paskleidė rašytojas Prosper Merimee savo apysaka "Lokys". Idomu, kad Merimee perskaitė ją Napoleono III žmonai, dalyvaujant šeimos nariams, St. Cloud pilyje dar prieš ją paskelbdamas.

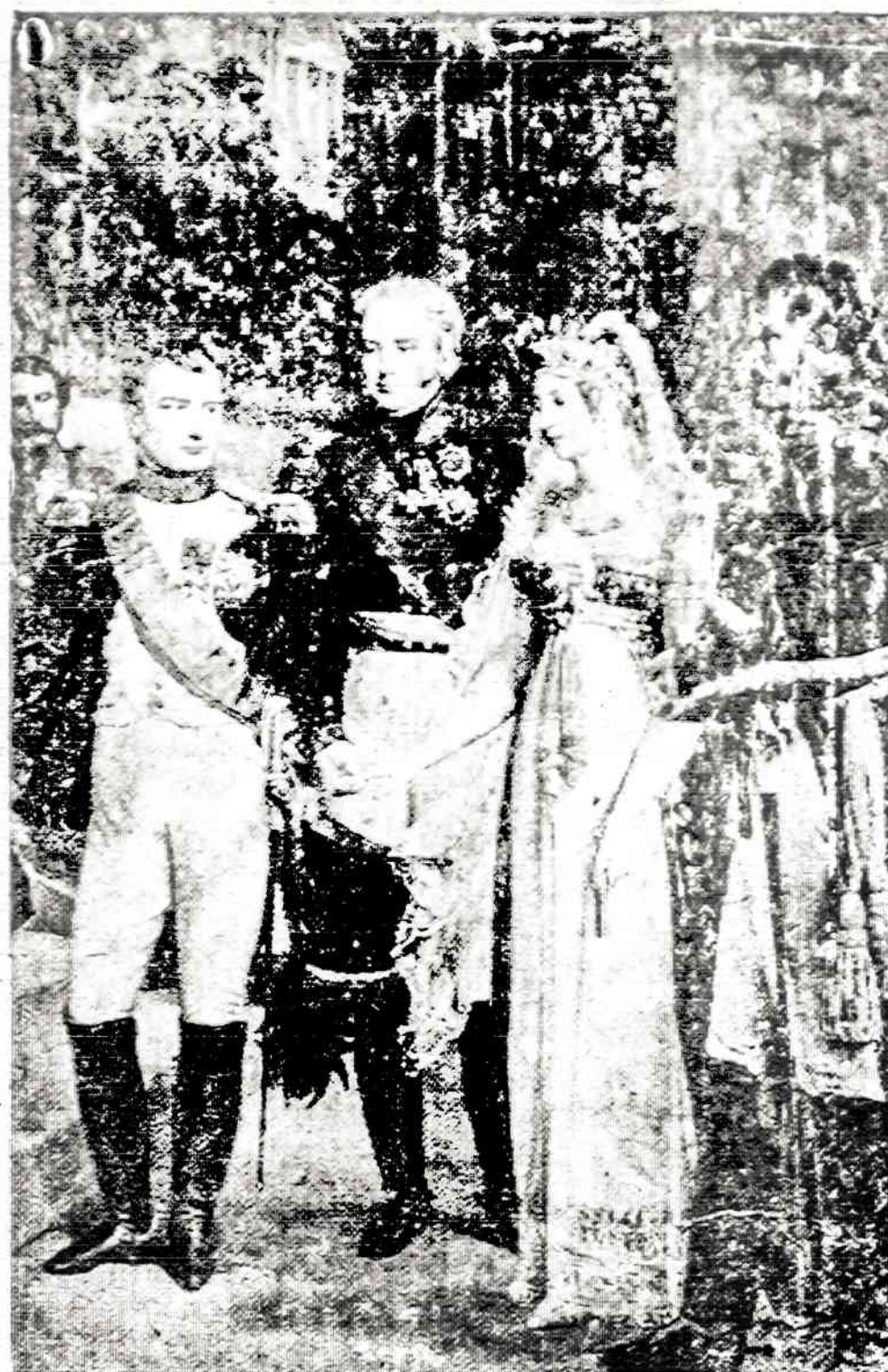
Lietuvių tautos vardą nepaprastai išgarsino geografas Reclus savo visuotinėje 19 tomų geografijoje. Ten jis įrašė tokį pagraisėjusį sakini: "Jeigu tautų vertė būtų matuojama kalbos grožiu, tai lietuviai Europoje stovėtų pirmoje vietoje". Plačiai pasklido ir didžiojo prancūzų kalbininko Antoine Meillet pasekymas, kad "kas nori išgirsti kaip indoeuropiečiai kalbėjo, tegu pasiklausio Lietuvių kaimiečių kalbant". Prof. Meillet daug prisidėjo prie Klaipėdos krašto atskirimo nuo Vokietijos po I pas. karo.

Dr. Gerutis priminė ir lietuvių dalyvavimą 1900 pasaulinėje parodoje Paryžiuje. 1911 Prancūzijos sostinėje įsteigtas Lietuvių spaudo biuras ir Centrinis tautų biuras, kelę pavertę tautų laisvės reikala.

Lietuvai atgavus laisvę, pirmuoju jos atstovu Prancūzijoje buvo poetas Oskaras Milašius, labai išgarsinęs Lietuvą. Kaip ištikimi mūsų bičiuliai ne tik laimingais laisvės laikais, bet ir tada, kai 1940 užgriuvo didžiosios nelaimės, išryškėjo tokios asmenybės, kaip Henry de Chambon ir Jean Pelissier, parašę apie Lietuvą daug veikalų ir straipsnių laikraščiuose.

Lietuvai netekus laisvės, Paryžiuje prancūzai įsteigė Prancūzų-Pabaltiečių draugiją. Jos nariai įsirašė kone visi ankščiau Lietuvoje dirbę prancūzų diplomatai, kariuomenės atstovai ir kiti mūsų draugai. Dr. Gerutis paskaitą baigė Prancūzijos parlamento nario Gaston Riou labai teigiamu pasisakymu apie Baltijo kraštus po to, kai jis juos aplankė 1937.

Antroji pirmosios Studijų savaitės dienos (rugpj. 3) paskaitininkė buvo dail. Elena Gaputytė iš Didž. Britanijos. Ji supažindino su jaunaisiais Lietuvos dailininkais, gimusiais 1940-1950. Jų vaikystė prabėgo tragiškųjų įvykių metu. Okupacijos, karai ir trėmimai darė įtakos jų gyve-

NAPOLEONAS TILŽEJE

nimui ir kūrybai. Mokslus ejo ir kritikas pagerbtas atstovai. Prelegentas pirminiausia apibūdino dr. Grinių kaip lietuviškos visuomenės dorintoją, giliai tikintį kataliką, gyvenantį pagal savo tikėjimą. Jo literatūrinės kritikos metodą pavadino integraliniu idėjinės-filosofinės kritikos metodu. Šio metodo prietaikymą praktikoje paskaitininkas, palyginęs, palyginamas dr. Grinius studiją apie V. Mikolajčukų kūrinių su marksinio kritiko Lankučio to paties rašytojo kūrybos vertinimu. Vertinant skirtingais metodais, dažnai prieinama ir skirtingų išvadų.

Dr. Grinius yra parašęs plačią studiją ir apie Jono Aisčio-Aleksandriškio poeziją. Apie tą patį kūrėją rašė ir prof. Šilbajoris, vertindamas jį formaliniu metodu. Šilbajoris visą dėmesį sutelkė į formalinę eilėraščių sąrangą, o Grinius nagrinėjo teminių idėjų požiūriu. Grožinė literatūra nežino kritiko, kuris nebūtų padaręs klaidų. Pasitaikė jų ir dr. Griniui, pvz. vertinant A. Skėmos ir Anat. Kairio veikalus. Nepaisant kai kurių apsirikimų, dr. Jonas Grinius laikytinas vienu didžiųjų lietuvių literatūros kritikų. Per diskusijas dr. Grinius bandytas lyginti su kitu dideliu

lietuvių literatūros kritiku, būtent Adomu Jakštu. Be to konstatuota, kad Griniui žymios įtakos yra padaręs prof. St. Šalkauskis.

Apie tą kalbės Kęstutis Kebys iš Detroito, Mich., antradienio (rugpjūčio 4) vakarą. Jis paskaitos pradžioje "Šešėliniai šermenys: Ba au kas ir Šaltenis" linku buvo atsėdė. Paskaitininkas, chemijos daktaras, pavykęs inžinierius, lietuvių literatūroje besidomęs prancūziais kritiku gėtai išsikišė ketę iš miltų. Jis aptarsiąs du humoristus ošveini' nesena rašytoją Albino Baranauską, g. v. JAV-bėse, už jį dar jaunesnį, g. m. 1945. Utenoj ir gyv. ckap. Lietuvoj, Saulių Šaltenį. Jų tendras vardiklis — pokūtininko eiketė. Skundėsi, kad mūsų literatūroje vyravau šermeni nuctika. Baranauskas ir Šaltenis esančios pirmosios linkmos klegždės.

Nors Albina Baranauskas yra 7 veikalų autorius, bet apie jį kažkodėl mažai tarsiama. Šaltenio literatūrinė balanse — 3 trumpos pjesės ir 2 humoreskos. Jo "Riesutų duona" parašyta in-egruoto humoro metodu. Apysakoj "Duokšikis" paličiama labai jautri partizanų kovų tema. Tai nėra lengvas humoras, bet daugiau juokas pro asaras. Išvada — abiem rašytojams trūksta žmogiskiosios prasmės įieškojimo.

Trečiadienio (rugpj. 5) rytinis paskaitininkas — Kęstutis Jokubynas (Muenchen), ilgiau nei pusantro dešimtmečio kalintas sovietiniuose lageriuose, kalbėjo apie politinių kalinių gyvenimą Tarybų Sąjungoje. Pirmiausia lentoje nubraižė sovietinių lagerių schemą, perbraukdamas senąją pavadinimą GULAG ir įrašydams naują — GUTU (Vyriausioji patalios darbų įstaiga valdyba). Jos žinioje yra visi lageriai ir kalėjimai. Pažymėjo kiek kurio režimo (bendro, susitrinto, griežto ir ypatingo) la-

(Bus daugiau)
(Iš Vak. Liet. B-mes biuletenio)

SURADO PRIEŽASTI

Senukas kreipiasi į sėdintį autobusą berniuką:

— Vaikeli, sergu reumatizmą ir turiu žemą kraujo spaudimą. Ilgai stovėti aš nebegaliu. Kai buvau tavo amžiuje, tai visad užleisdavau vietą senesniams.

— Ir matai, prie ko tas viskas privėdė.

• Pirmieji karo laivai J. A. V-bėse buvo pastatyti 1794 metais kovai su jūrų plėšikais.

KAIP JIE NAIKINO LIETUVYBĘ RYTŲ PRUSIJOS KRASTE

Prūsų ir Klaipėdos krašto istorija jau nuo 10-jo šimtmečio yra persiurkusi lenkų veidmainiškumu bei gobštumu.

Pradžioj lenkai vieni be kitų pagsibos bandė užkariauti Prūsias, 995 m. lenkų karalius Boleslovas su savo kariuomene įsiveržė į prūsų žemes, neva krikščianybės vykdyti, bet prūsai greit lerkus išvilo.

Vėliau lenkų Mozovijos kunigaikštis Konradas paskikvietė kovai prieš prūsus krypziudžių ordina, kuris pagaliau susijungė su kalavijiečių ordinu ir bendrai per 50 metų kariavo prieš prūsus, kurie tik 1283 metais galutinai pasidavė šiems ordinams.

Kryžiuočiai, užkariavę prūsus, veržėsi ir toliau Lietuvos pusėn, bet XIV tame šimtmetyje Vytautas Didysis ties Zalgriviu sutruškino jų ordiną ir tolimesnę jų ekspansiją į rytus.

Po šio pralaimėjimo, militariškai ir politiškai susmukęs ordinas ėmėsi didelio kolonizacijos ir vokietinimo darbo.

Tačiau Rytprūsijų germanizacijos procesas vyko labai lėtu tempu.

Vokiečiai skverbėsi daugiausia į miestus ir bajorų luomą.

Ypač vokiečių veržimasis į rytus nepaprastai sustiprėjo po lietuvių — lenkų valstybės padalinimo (1772 m.), nes tada vokiečiai Rytprūsiose stačiai užplūdo.

19-am šimtmetyje, Vokietijos susivienijimas, jos auganti politinė galybė ir ekonominio gyvenimo žydėjimas sukėlė Rytprūsiose didelį niveliacijos procesą, reiskia, pagreitino lietuvių štautėjimą.

Nepaprastai greitai suvokiejo šrutės ir Gumbinės apygardos.

Jau 1910 m. lietuviškai kalbančių Rytprūsijų gyventojų beliko tik per 14 nuosimčių.

Taigi, per 60 metų laikotarpį lietuvių neteko beveik 85 nuosimčių savo vaidmens gyventojų sudėtyje.

Tik 19 jo šimtmečio pabaigoje lietuvių samorė po ilgo, sistematisko vokiečių auklėjimo, aptemdyta, vėl atgijo.

Prasidėjęs lietuvių tautinis judėjimas sulaukė visišką lietuvių ištautėjimą.

Chicago Lietuvos Pensininkų sąjungos susirinkimas

Spalio 28 d. po 1 val. Saulių salėje pirm. St. Vanagūnas pradedo susirinkimą, sveikindamas gausiai atsilankiusius. Valdybos nariai pakviesti prie stalo. Patiekė dienotvarkę. Priimta.

Į sąjungą priimta septyni nauji nariai. Pasveikinimo plojimu. Minutės tyla pagerbėme mirusius — A. Pakelį, S. Antanaitį, A. Patacką, A. Saltmanienę ir J. Burbą.

Perskaitytas gegužės 12 d. susirinkimo protokolas. Priimtas be pataisų. Pranešimuose paminėta šešios išvykos. Siūloma su sekreto programa surengti šaunų susirinkimą su loterija ir vaišėmis. Kalbėjo B. Klema ir kiti. Bus užsakyta "Brown Chicken". Parengimas bus š.m. gruodžio 16 d.

Buvo kalbama apie pinigų investavimą. Čia didelių užsimonų negali būti, nes kasos saldo neperdidelis.

Valdybą rinksime kovo mėnesį ir išimsim valdybai darterį.

Šventųjų proga po \$50 sušelsime spauda — keturis laikraščius (Naujienas, Draugą, Sanderą ir L. Lietuvą) ir tris radijo stotis. Susirinkimas tvirtino.

Šiemet bus skiepijimas. Apie tai bus pranešta per spaudą. P. Zaura pranešė, kad nemokamas sveikatos tikrinimas bus spalio 29 d. Presbiterijonų bažnyčioje prie California gatvės netoli Lietuvio Sodybos.

Dukterų Draugija teikia daug paslaugų pensininkams. Kreiptis į Dukterų draugiją.

J. Skeivys pranešė iš Miesto Tarybos posėdžio eigos.

Atvyko dr. Jucas ir rodė skaidres ir atsakinėjo į klausimus.

Pabaigai buvo pavašinti su-muštiniai ir kavutė. Dėkingi skirstėms 3:30 val. popiet. Dalyvavo per 200 asmenų.

K. P.
• Sakoma, kad darbinė bitė pajudina savo sparnelius 400 sykų per sekundę.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

• LITERATURA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesensta, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raudkio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurlonio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

• DAINŲ ŠVENTIS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

• VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūk aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožių aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsniais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

• LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labuvos apskrčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsijų žemėlapis. Kaina \$6.

• KĄ LAUMĖS LEMĖ, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

• JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio knygoje apie Julijaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

• SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoschenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 šafojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant pašto, pridėti šolierj paštamto maldoma.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• KOSTINGAI ĮPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeimaadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. val.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKŠYS,

50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAETIES UKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir parėdė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, other countries \$45.00 per year.

pusel metų _____ \$22.00
trims mėnesiams _____ \$15.00
vienam mėnesiui _____ \$ 5.00

kanadoje:

metams _____ \$45.00
pusel metų _____ \$24.00
vienam mėnesiui _____ \$ 5.00

Latvijoje:

metams _____ \$48.00
pusel metų _____ \$26.00

Latvijoje:

metams _____ \$48.00
pusel metų _____ \$26.00

Pinigus reikia atsiųsti pašto kasa
Orderiu kartu su užsakymu.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose:

metams _____ \$45.00
pusel metų _____ \$24.00
trims mėnesiams _____ \$15.00
vienam mėnesiui _____ \$ 5.00

Kitose JAV vietose:

metams _____ \$40.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius,
vnto 9 val. rytą iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Amerikos užsienio politikos konferencija

Praeitą ketvirtadienį, spalio 29 d., Washingtono įvyko Valstybės departamento suorganizuota Amerikos užsienio politikos konferencija. Buvo sukviešti visi laikraščių redaktoriai, kurie rašo užsienio politikos klausimais ir atidžiai informuoja savo skaitytojus apie pačios Amerikos ir kitų valstybių užsienio politiką.

Naujienu redaktorius buvo pakviestas į šią konferenciją, joje dalyvaav ir pareiškė savo nuomonę kelias svarbesnias klausimas. Svarbiausią kalbą pasakė Valstybės sekretorius Alexander M. Haig. Jis truputį pavėlavo, bet kai atėjo, tai labai gyvai ir gražiai apvainikavo Valstybės departamento pareigūnų ir suvažiavusių redaktorių svarstytus ir nagrinėtus klausimus. Jis pareiškė savo džiaugsmą pačiu didžiausiu jo paties ir prezidento Reagano laimėjimu JAV Senate. Prezidento laimėjimas nuskambėjo po visą pasaulį. Saudi Arabijos princas tuojau pareiškė, kad Artimuose Rytuose privalo būti taika. Jis pareiškė, kad Izraelis bus pripažintas kaip nepriklausoma valstybė, bet tai bus padaryta po to, kai Izraelis įvykdys David stovykloje priimtus ir Izraelio premjero pasirašytus nutarimus. Daugiausia, aišku, pralaimėjo Izraelis. Pats Beginas spaudai pareiškė, kad Izraelis, iš pačios galingiausios valstybės Artimuose Rytuose, tapo nukelta į antrąją vietą. Saudi Arabija, gavusi teisę pirkti tiek daug ir pačių naujausių ginklų Amerikoje, tapo pirmąja valstybe.

Bet sekr. Haig, būdamas apdairus, diplomatas, apie Izraelio pralaimėjimą neužsiminė nė vienu žodžiu. Jis tekalbėjo apie prezidento laimėjimą. Prezidentui laimėjus, laimėjo visa Amerika. Sekretorius tuoj pridėjo, kad praeitą trečiadienį padarytas labai svarbus žingsnis. Jį padarė Senato dauguma, prezidentui prašant. Tai reiškia, kad šis nutarimas tapo visos Amerikos politika. Amerikiečiai gali turėti kitokias nuomones kai kuriais klausimais, bet kai dauguma, visapusiškai apsvaarsčiusi klausimą, nutaria, tai toks nutarimas tampa viso krašto politika. Visi ginčai ir diskusijos baigiamos ir priimama viena viso krašto politika. Taip visą laiką buvo. Sekretorius pareiškė giliausią įsitikinimą, kad taip bus ir šiandien.

Aptaręs šį klausimą, sekretorius dar pridėjo, kad Izraelis neturi jokio pagrindo nusiminti. JAV yra pasižadėjusios Izraelį ginti, jeigu kas jį užpuolų. JAV ir be užpuolimo gins Izraelį tarptautinėje arenoje. Labai svarbu, kad Izraelis yra tarptautinius susitarimus vykdančia valstybe. Sekretoriui nereikėjo baigti savo minties. Salė plojimais jį nutraukė. Plojo salėje buvusieji izraelitai. Jie žinojo, kad sekretorius turėjo galvoje Irako atominio reaktoriaus išgriovimą.

Didžiausioji prezidento Reagano parama Valstybės departamente yra buvęs ambasadorius Walter J. Stoessel, surespublikonėjęs demokratas, buvęs prez. Carterio ambasadorius Maskvoje. Jis rusus komunistus geriau pažįsta, negu bet kuris kitas Valstybės departamento pareigūnas. Jis išaiškino šalia JAV ambasados Maskvoje visą Sovietų žvalgybos įrengtą elektroninį tinklą. Jis turėjo drąsos Kremlui pasakyti, kad šitokiomis priemonėmis Amerikos neapgausi ir už nosies nevedžiosi. Stoesselis taip pat buvo ilgametis Valstybės departamento pareigūnas, susipažinęs su visa minėto departamento struktūra. Jis dabar yra sekretoriaus Haig užsienio politikos pavaduotojas departamente. Jis, nepadarydamas klaidos, vykusiai tvarko užsienio politiką.

Dean Fischer yra antroji sekretoriaus Haig atrama. Jo paruoštas pranešimas buvo bene pats tiksliausias. Jo kalba aiški, sakiniai tvarkingi, ištartimas visiems suprantamas. Svarbiausia, jis žino apie ką kalba. Nepasako, ko nereikia, bet apie ką kalba, tai viską suprantamai išdėsto. Savo kalbą jis pasirašo, bet raštas jam mažai tereikalingas. Jeigu ką svarbesnio prisimena beskaitydamas, prieda gražiai įterpia nenukrypdamas nuo pagrindinės minties. Valstybės departamente buvo daug gabių pareigūnų, jie ir toliau tebedirba, bet Dean Fischer tiksliau ir tvarkingiau suprantamai išdėsto savo mintis.

Antras gabus pareigūnas yra Thomas D. Enders. Jis taip pat keli metai dirba Valstybės departamente, bet tiksliai prezidentas Reaganas jį paskyrė sekretoriaus pavaduotoju tarpvalstybiniais Amerikos reikalams. Nėra tokios Pietų Amerikos valstybės, kurioje jis nebūtų buvęs ir apie kurią nebūtų išklauses abiejų pusių argumentų. Kartais susitikimai buvo pavojingi, jo gyvybei grėsė pavojus, bet jis savo pareigas sąžiningai atliko. Pradėjo jis savo pranešimą lėtai, kartais užkliudamas už bereikalingo žodžio, bet baigė visų didelių plovimų. Jis yra įsitikinęs, kad kraštą turi valdyti patys to krašto žmonės, o ne maža karių, turtuolių ar žemvaldžių grupelė; gerdami kiekvieno žmogaus teises, išvengsime karo, bado ir kitų nelaimių. Būtų buvę labai naudinga, kad visi mūsų vadai ir vadeliai, turį tokias dideles ambicijas valdyti Amerikos lietuvių, būtų turėję progos paklausti šio pareigūno pranešimo, tai būtų supratę demokratijos esmę ir nebandytų ardyti demokratinių Amerikos lietuvių įstatų. Anksčiau jie visur landžiodavo. Amerikos lietuvių ambasadoriaus" titulas jiems visas duris atidarydavo, o šioje konferencijoje, kur jie turėtų būti ir ko nors pasimokyti, tai nė vieno nesimatė, tarytum jie būtų šluote iššluoti.

Naudinga buvo sekretoriaus paskaita, bet dar naudingesni buvo klausimai ir atsakymai. Klausimai buvo aiškūs, ir sekretorius atvirai atsakė.

— Ką darysite su Castro? — paklausė vieno dienraščio redaktoriaus.

— Ką turime daryti su Castro? — pakartojo klausimą sekretorius. — Turime ryžtis ir rizikuoti. Jeigu nesirysime, tai nieko nelaimėsime. Savo laiku buvo vienas

ALEKSANDRA NAVICKAITE-PEDNER Veranda (aliejus)

J. KUZMICKAS

ŠEIMOS IR MOKYKLOS REFORMATORIUS

Lietuvos rašytoja, kad ir kazin kokių pokyčių turėtų, norint nenorint formuoja esamo laikotarpio marksistinė dvasia ir jam užkrauta "šėlių inžinieriaus" atsakomybė. Gražiai tai paliudijo Michailas Solochovas, diplomatiškai nuneigęs, kad rašytojai "neva rašo partijos nurodymu", o toliau tą patį patartinas: kiekvienas mūsų rašo širdies nurodymu, o mūsų širdys priklauso partijai ir liaudžiai, kuriai mes tarnaujam savo menu.

PARTISKUMO PRINCIPAI

Nors protas gali susigundyti nusilenkti objektyviai tiesai, tačiau laiko diktuojama dvasia priverčia paklusti darbdavių nurodoms: "Menininkai, tarybinio meno veikėjai aktyviai skleidžia

partijos politiką, kurios pagrindą meninėje kūryboje sudaro lenininiai partiskumo ir liaudiškumo principai" (A. Romanovas).

Vietos, laikotarpio dvasios ir profesijos paskirties suformuotas tarybinis rašytojas savo kūryba skverbiasi į visuomenę ir formuoja jos pažiūras. Jis yra tarsi laidininkas, perteikiantis atitinkamų organų įžiebta ir suteikta politinę programą. Tokiu laidininku pasižyvos būti J. Paukštėlis išgarbinta trilogija: stengėsi dirbtinai pavaizduoti, kaip reikia kurti kolūkius.

J. Brazaitis kūrybos klausimus, besisukančius apie rašytoją ir esamos visuomenės atstovus, pavadino kūrybos sociologija. Žinia, vykdomas nurodytas

už Castro galingesnis drąsuolis, bet mes nepabūgome, ryžomės ir laimėjome. Tada aš priklausiau saugumo vienetui, kuriame buvo sprendžiamas karo pavojus. Buvo net apskaičiuota, kad jis labai brangiai kainuos. Aš patariau rizikuoti. Tada prezidentu buvo John F. Kennedy. Jūs žinote, kad pasiruošėm karui. Kubon atomines raketas vežantieji laivai apsisuko ir grįžo į Juodąją jūrą. Kai pasiryžom raketas sustabdyti, tai sustabdėm... Ir karo nebuvo. Ir viskas žymiai pigiau kainavo...

tėvynėje ir darbuotis ant jos naudos. Tie, kurie dėl kokių nors priežasčių peržengė šią priedermę, privalo stengtis sugrįžti, neveizdėdami į medegiską nepasivėdimą, o jeigu jau pasiliko svetur, tai savo turtais privalo šelpti likusiuosius savo krašte. Sėlimas jaunuomenės, mokslan einančios, tur būt daromas būtina, jeigu ši jaunuomenė yra palinkusi prie aukavimo savo spėkų tėvynės labui. Tam tikslui visame krašte turi tvertis draugystės rinkimui pinigų sušelpimui besimokančios jaunuomenės, ir kiekvieno šeimyna privalo sutikti ant užmokėjimo paskirto jos mokesčio tam tikslui.

Lygiu būdu priedermė šių kuopelių pasilieka priturėjimas visų nukentėjusių dėl savo tautiško ir politiško darbinimosi, o taipgi priturėjimas partijos rašlivos ir raštininkų. Rinkimai pinigų išleidimui knygučių, ir atsišaukimų, o taipgi politiškiems nusikaltėliams, kankiniams, privalo būti daromi kuo plačiausiai.

Pripratinimui kaip ūkininkų, taip ir kitų luomų prie principo, jog jie visur privalo patys save valdyti, patariame tverti įvairias draugystes ar bendrybes apgynimui savo luominių reikalų.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK
SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

STEPONAS KAIRYS

LIETUVIŲ TAUTINIO ATGIMIMO SAJŪDIS

PIRMIEJI STUDENTAVIMO METAI

(Tęsinys)

Bajorai ir šiaip didžturčiai nejaucia kaikur šio jungo, nes ir po juo jiems nebologai gyventi, o nužlugtieji medegiskai gaivalai, kaip darbininkai, ūkininkai, smulkūs pirkliai ir amatininkai nepermano šio jungo sunkumo dėlei stokos apšvietos. Kadangi aprūpinimas padėjimo šių nužlugtųjų yra galimas tik įvykus naujai Lietuvoj tvarkai, todėl jie sulig savo reikalų gali reikalausti šių permainingų ir įvykdymo naujos tvarkos — tame jų išrokavimas. Todėl tik ant šių luomų mes galime tvirtai pasitikėti, tuo tarpu kai luomais mūsų dvarponių, dvasiškiųjų ir apskritai piniguočių, galėdami prie dabarties padėjimo savo reikalus apginti, gali visai nenorėti įvykdymo šių permainingų... Atsimindami apie tai, mes labiausiai privalome užsiminti pagerinimų padėjimo nužlugtųjų gaivalų mūsų visuomenės, nes troškimas šio pagerinimo lieka sujungtas su troškimais naujos tvarkos pačiam Lietuvos politiskam rėdymui.

Nors mes neapkalbėjome ir neįsistatėme šios dienos reikalavimų darbininkų luomos, bet pakreipa šių reikalavimų aiškiai jau dėl vieno nurodymo ant ielinių Lietuvoj veikiančios Social-Demokratiškos Partijos. Skirtumą tuose ieški-

niuose randame tik tame, juog mes reikalaujame prilaikymo šio luomo, tuo tarpu kai socialistų partijos reikalauja permainingų jų gyvenime, kaip abel-nai visos draugijos, paremtos šiandien ant privatiškos savasties... Pagerinimas darbo sąlygų, sumažinimas darbo dienos, padauginimas algos ir rūpesčiai apie kuo plačiausią apšvietą dėlei jų pasilieka ir mūsų programe.

Plačiau išdėstėme reikalavimus mūsų ūkininkų, nes tarp jų, kaippo skaitlingiausio visuomenės gaivalo, užsilikusio lietuvišku, išrandame labiausia reikalinga pasidarbavimą. Politiskasis šio luomo susipratimas po teisybei liudys ir tautos susipratimą ir bus stipriausiu ramsčiu supamatavimui būsimos Lietuvos autonomijos etnografiskose ribose.

Politiškam susipratimui, kaip šio, taip ir kitų luomų, mes patariame tverti po visą Lietuvą atskiras kuopeles, susipratusias sulig jų tautiška politiskų ir medegiskų reikalavimų. Šios kuopelės privalo pasilikti tais žiburėliais, apie kurių pasirodymą Lietuvoj jau anksčiau kalbėjome.

Praplatinimui platesnio politiskio susipratimo patariame naudotis politiskai-tautiška literatūra, įtaisymu viešų pasišnekėjimų, skaitymų, toliau teatrų, gegužinių, tautiškų švenčių, apvaikštinėjimų myrio dienų svarbiausių mūsų raštininkų ir šiaip veikėjų. Vietoj paprasto blaškinėjimo knygučių ir atsišaukimų tarp žmonių, nepripratusių prie skaitymo, patariame pirmoj eilėj naudotis gyvu žodžiu ir todėl stengsimės užlaikyti tam tik-

rus agitatorius, kurie lankytusi ir turėtų šnekas įvairiuose Lietuvos kampuose. Platinimo atsišaukimų arba proklamacijų neatmetame, kadangi jie dažnai sujūdina, apskričio mintis ir pripratina mūsų visuomenę kalbėti apie svarbius jai reikalus; bet vietoj jų statome organizavimą nors mažo būrelio žmonių susipratusių, kurie tolesniai jau rūpintų apie prilaikymą lietuvių savo apskirty.

Kadangi mūsų reiklavimai užliečia ne vien valdžią, bet mūsų visuomenę ir jos atskiras ypatais, tai vietinėms kuopelėms reikia stropiai daboti atlikimą šių reikalavimų. Prie šių pastarųjų galima priskirti užlaikymą lietuviškos kalbos kaip viešajam draugijos gyvenime, taip ypač mūsų bažnyčiose, kame dažnai lenkiškai kalbai užleista yra privilegijuota vieta. Užlaikymo ir pagodojimo šios kalbos reikia reikalausti nuo kiekvieno visuose atvejuose, kaip tai smulkiau nurodyta mūsų programe.

Tolesniai svarbiausių reikalų šių kuopelių pasilieka darbavimas prie mūsų jaunuomenės mokymo. Atmindami, kad šioj jaunuomenėj visą mūsų tautos viltis, privalome ginti ją nuo ištaitėjimo ir taip ją ugdyti, idant iš jos mūsų tauta turėtų didžiausią naudą. Tam tikslui mokintiniai kiekvienos moksloinės privalo būti aprūpinami kaip sulig lietuviškos literatūros, taip lygiai ir visų tautoje kylančių rūpesčių, ar užmanymų. Ypač prisieina pratinti nuo mažumos prie idėjos, jog lietuviai, pabaigę mokslus, privalo pasilikti

programą, rašytojas negali būti individualistas, drąsiai kaisiojas savo pažiūru trigraši: jis yra kolektyvistas, išreiškias aukštojo kolektyvo mintis ir tiesas.

Alg. Zurbos "Integralo" romana pavadinę psichologiniu, anologiskai turime įglausti į socialistinį realizmą, kuriam būtina laikytis komunistinės pasaulėdžiūros (plg. "Filosofijos žodynas", Vilnius, 1975 m., 387 psl.).

TARYBINĖ ŠEIMA

Alg. Zurbos "Integralo" romane liečia du pačius svarbiausius visuomeninio gyvenimo narelius: šeimą ir mokyklą. Albino ir Elenos Kupstų sūnus Laimis pirmą pirmą yra šeimos, sukurtos socialistiniu laiko arpiu, narys, Pasak "au minė'o "Filosofinio žodyno", "meilė, savitarpio parbarba, rūpinimasis vaikų auklėjimu — svarbiausi doroviniai šeimos principai socialistinėje visuomenėje". Ar mūsų rašytojas minėtai principais apgautas inteligentų gamyklos direktoriaus ir vid. mokyklos mokytojos sukurta šeima?

Elena Kuptienė tik priešpaskutiniam romano puslapyje primena Laimiui, kad tėvas jaunystėje ją labai mylėjęs ir tikisi, kad, nepaisant jo intymaus flirtito su 23 metų Skaiste Miliute, visos šeimos apgaudinėjimo, medžiaginės ir moralinės skriaudos, jis dar galis atsitiesti. Tačiau A. Zurbos po tariamų Kupsto komandiruočių, kad galėtų kelias dienas praleisti su Skaiste, po jai įtaisyto modernaus buto, po visos šeimos pažeminimo tokių vilčių neprašoma. Pasak Laimio, tėvas "prisproges dvybsio vasarnamyje", kai motina tebesistenigia išaugoti savo "vienintelę" meilę — "net išniekinta, net jeigu ji liks tik iliuzija".

Albino Kupsto meilė žmonai užgesusi. Savitarpio pagarbą išnykus, kai "senatvė ir nesveikata, o zylyja kaip jautpalakis". Rūpinimasis vaikų — Laimio ir dukters Romos — auklėjimu jam nerūpi: "Tik pavalgyti susėda už vieno stalo, bet ir tai retokai".

TĖVAI IR VAIKAI

Roma šeimos darma pergyvena tylėdama, tačiau Laimis idūskta. Sugriebs tėvo padarytas kompromituojančias p us nuogės. Skaistės nuotraukas, bėga pas merginą, kuri "nenori klausytis protinių patarimų ar blai vaus proto" ir išgirsta: "kiek žmonių — šitaip, ir nieko, neapsiverčia pasaulis".

(Bus daugiau)

— Nafta eksportuojančios valstybės nutarė suvienodinti naftos statinės kainą — \$34.

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines directorius
1736 S. Manhattan Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St., Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos telefonas: 448-5548

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Prilaim Master Charge
ir VISA kortelės.
R. SERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

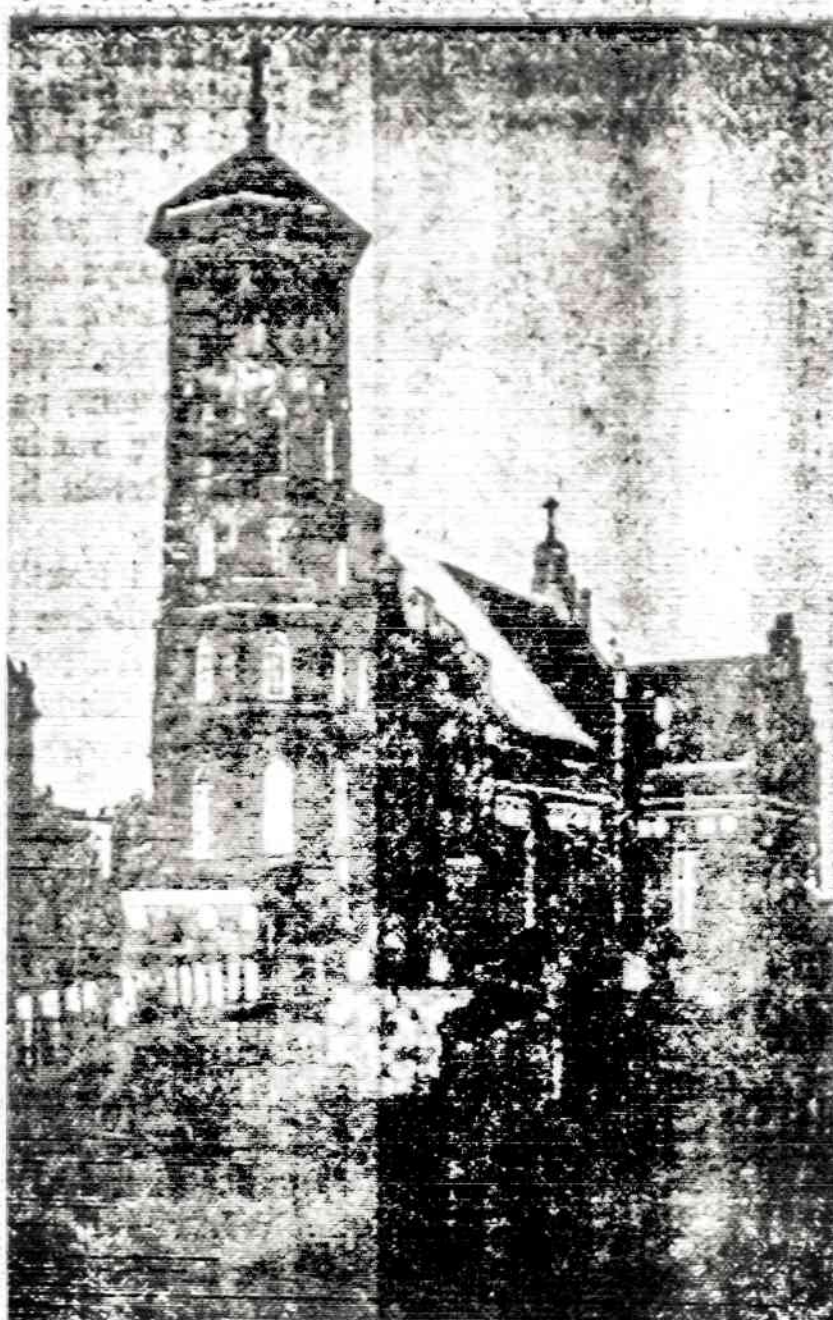
SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A.M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00-4:30 val. popiet. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties, bangos 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
ir WTIS stoties, 1110 AM bangos.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PATS SKAITYK IR DAR KITAS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJINIENOS"

Vytauto bažnyčia Kaune.

MAJAI

Didingumas ir žlugimas majų kultūrai yra archeologų ir istorikų viena iš didžiausių misijų. Civilizacija, kuri išsivystė per kelis šimtmečius, ispanų užkariavimo buvo absorbuota ir sunaikinta vos palikdama žymes istorijoje.

Istorikai ir archeologai dirbo šimtmečius sudarinėdami medžiagą, kuri šiandien duotų mums reliatyviai aiškų majų kultūros atspindį. Paliktas herojiškas raštas yra tikrai dalinai išsifruotęs. Pirmieji ispanų viešniekų užrašai, iš vietinių žmonių pasakojimų, po to kai Cortezas užkariavo Aztekų imperiją, ir majų parašytos šventos knygos... Popol Vuh ir "Chilam Balam", kurios buvo išverstos į ispanų kalbą jau 17-me šimtmetyje, davė nemažai informacijos apie jų religiją, tvarkymą, sistemą ir kasdieninį gyvenimą. Iš tų knygų buvo sužinota, kad majai tikėjo į pasaulio sutvėrimą praeitį kaip ir mus moko genėzės knygos biblijoje.

Majai susideda iš grupės ar daugelio grupių žmonių, tos pačios kalbinės šeimos ir tų pačių fizinių charakteristikų, kurie gyvena ir jų palikuonys dar ir dabar gyvena, užimdami plačią teritoriją nuo Meksikos įlankos

iki Guatemalos aukštumos, Honduraso ir El Salvadoro.

Didžiausia jų teritorijos problema buvo ir tebėra — tai sausra. Tas paaiškina jų didelį lietaus dievo garbinimą, kuriam jie aukodavo net žmones, kad išspręstų ilgai lauktą lietų.

Tipiškas namas ir dabartinių majų vis dar primena prieš kolombinius laikus. Ispanai jų gyvenimo sąlygų iki šiol neįstengė pagerinti.

Iš kur majai atėjo, dar ir dabar yra apsupta paslaptimi. Tik žinoma, kad jau mūsų krikščionybės eros pradžioje jie pasireiškė kaip atskira grupė, kuri greit išsivystė į labiausiai išsiskiriančią ir ilgiausiai ištvėrusią iš visų Vidurinės Amerikos kultūrų.

Majų civilizacijos didžiausias žydesimas tęsėsi beveik 1000 metų. Archeologai tą ilgą laikotarpį dalina į du aiškius periodus: klasikinį — kuris tęsėsi nuo III iki IX amžiaus po Kristaus, ir po-klasikinį nuo IX iki XII amžiaus.

Klasikiniame periode majai turėjo taikią valdymo sistemą, kuri buvo dievų atstovų — dvasiškių rankose. Tuo taikiu periodu jie atsiekė daug laimėjimų. Jie išvystė gerą skaičiavimo sistemą, išrado tikslų kalendorių, kas jiems davė galimybės daryti tikslus žvaigždžių judėjimo skaičiavimus ir nustatyti astronominius metus iš 365 dienų, mėnesių iš 29 dienų ir teisingai apskai-

čiuoti 584 dienų Venus ciklą.

Ypač įdomu šiame periode, kad jie įstengė išvystyti rimtą architektūrą, šiandien vadinamą — majų klasikinis stilius, kuris ir dabar mus stebina savo forma, proporcijų patikumu ir technikos atliekamais. Šio periodo didžiausi pavyzdžiai yra sugrupuoti Uxmal, Kabah, Palenque, Loba, Sayil ir dalinai Chichen-Itza.

Antrasis periodas po-klasikinis, vadinamas Toltekų periodu. Naujas majų architektūros atgimimas prasidėjo apie 1000-tuosius metus Chichen-Itzoj, kada jos grupė emigravo į Yucataną.

Iš kur jie atėjo, iki šiol nėra žinoma, tačiau jie turėjo turėti kontaktą su toltekais, kurie gyveno už daugiau negu 1500 kilometrų nuo Chichen-Itzos su centru Tula, Mexico. Centrinės Meksikos kultūros įtaka yra ryškiai pastebima šiame periode. To laikotarpio majai buvo karingi ir jų dievai reikalavo iki anksčiau nežinomo laipsnio žmonių aukų.

Jie irgi buvo dideli statytojai, sukūrė didelius architektūros paminklus ir išstius miestus, kuriuos vėliau aplėdo dėl mums neaiškių priežasčių.

Iš toltekų periodo Chichen-Itzoj mes matome "El Castillo", karių šventyklą, Jaguarų šventyklą, Venus aikštę ir šventyklą, Arų ir Tigrų šventyklą ir gal didžiausią palikimą — Sporto aikštę.

Pabaigai norėčiau pažvelgti kokių pagrindų senovės majai yra skaitomi gabiųjų tų laikų Amerikos čiaubuviai ir kodėl jų civilizacija daugelio mokslininkų yra pripažinta, kaip gal būt aukščiausia prieškolombinių laikais šioje planetoje. Šis tvirtinimas skiriamas žmonėms, gyvenantiems akmens amžiaus sąlygose, reikalauja daugiau paaiškinimo, — taip rašo Dr. Sylvanus C. Morley, Carnagij instituto mokslininkas.

Žiūrėdami į senovės majų atliekas, mes turime juos vertinti atitinkamoje perspektyvoje, t. y. kokias priemones jie turėjo tam atsiekti.

Antropologai bendrai pripažįsta penkis pagrindinius laipsnius arba pagalbines priemones, kurios padėjo žmogui pereiti iš primityvaus į civilizuatą stovį:

1. Ugnies apvaldymas ir prietaisų sąveikimas.

2. Žemdirbystės išvystymas skatinio sėslumą, pastovius namus ir vis didesnes kolonijas.

3. Atradimas įrankių iš metalų: geležies, bronzos, vario ir vėliausiai plieno.

4. Naminių gyvulių prielaidimas: arklių, karvių, kiaulių, avių, mulų, dramblių, kupranugarių ir panašiai.

(Nukelta į šaltą purlapį)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

EUDEIKIS

GAIDAS — DAIMID

ENTRINIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4320-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYŠ MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4416

Republ. 7-1214

P. J. RIDIKAS

2254 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLympic 2-1094

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1138 - 1139

WATCH Yourself

• TO TRUST IN YOUR FELLOW MAN IS A NOBLE VIRTUE... EXCEPT WHEN HE'S DRIVING. NEVER TAKE ANOTHER DRIVER'S ACTIONS FOR GRANTED. SOONER OR LATER HE MAY DO THE UNEXPECTED!

THE ODDS ARE AGAINST THE IRATE DRIVER WHO TRIES TO GET EVEN ON THE HIGHWAY.

• HOW DO SEAT BELTS HELP TO PROTECT YOU IN AN AUTO ACCIDENT? • ACCORDING TO THE INSTITUTE FOR SAFER LIVING, AMERICAN MUTUAL LIABILITY INSURANCE COMPANY, THEY TEND TO RESTRAIN THE BODY FROM BLOWS AGAINST PARTS OF THE CAR, LESSEN THE DANGER OF BEING THROWN OUT OF THE CAR, AND INCREASE SURVIVAL CHANCES.

Crab Salad Served In Melon Boats

With melons abundant now at local markets, an exciting luncheon idea is Curried Melon Salad. Family or guests will enjoy the light, yet satisfying combination of delicious Alaska King crab and juicy sweet honeydew melon.

Succulent Alaska King crab is sliced and tossed with crisp vegetables and a curry-seasoned mayonnaise dressing. The salad is served on peeled and quartered melon "boats" on individual lettuce-lined salad plates.

Alaska King crab meat is snowy white in color with bright red striations. Fully cooked, with tendons and cartilage removed, the meat is ready to be enjoyed in a favorite recipe after defrosting. In-shell packs of whole Alaska King crab legs and split legs are also available.

Curried Crab Melon Salads

1 package (6 to 8 oz.) frozen Alaska King crab meat, thawed	1/3 cup mayonnaise
3/4 cup sliced celery	1/2 teaspoon curry powder
2 tablespoons chopped green onion	1/4 teaspoon sugar
	1 teaspoon lemon juice
	1 honeydew melon
	Salad greens

Drain and slice crab. Combine with celery and green onion. Blend mayonnaise, curry powder, sugar and lemon juice; toss with crab mixture. Chill. Cut melon into quarters lengthwise; remove seeds and rind. Place melon quarters on salad plates lined with greens. Spoon crab salad onto melon. Makes 4 servings.

UŽGAVENĖS

1. PERPILNĖJIMAI IR KUKININKAI

(Tęsinys)

b) Užgavėnių žydai

10) Užgavėnių dieną apsirėdimo "zojdiais" (žydais) ir po nūties daroma įvairūs juokai. "Zojdiai" esti laibi įvairūs: priešietus eina vaikai, po pietu — suaugę žmonės. Suaugusių "zojliu" tarpe galima pamatyti tikrai tipingų kaukių. Kaukės išrožtos iš medžio. (Akmenė, MsKr 1934 nr. 9).

11) Kukininkai, minios lydiniai, ejo iš namų į namus; jie paprastai apsirėngę lyg žydai ir alboje nudavinėjo žydus. Atėję į gatvę šneka nebūtus daiktus ir daro pasiūlymus. Galų gale aulija ka nors gauti: šnapso, algomų daiktų, pinigų, o ypač užgavėnių "plėčių" (blynų). Pielanga, 1931. LAd 1931 r. 45).

12) Apie d šimt asmenų rėsi žydais, tarp jų viena žydė, aukės iš medžio, savo darbu, upros iš šiaudų. Išiverčia ailius, susijusios šiaudinių ančių. Botagai — prie grėblinio ožio prištas pentis. Į kojine pinigine) įspila puodo šukų ir akarop eina "bergzdinių" pirk. Kartu yra ir malpa, ožys, klys, gervė — šie skaitosi nūrkti. Juos nuolat aprodinėja, isiprašo leisti pašokti. "Gyvu i" šoka, kaip moka. Groja sa- botagu, tardami tam tikrus džius, sakydami "balabasya, niekniekus". (Padubysys, Gt- r 1935 p. 210).

13) Apie pavakare rengiamai eiti "Užgavėnių žydais". Ren- asi ir senieji, ir jaunieji. Mo- rys paprastai rengiasi vyrų bais, o vyrai moterų. Liecys (kaukes) daugumoje pasi- rydavo iš medžio, tai yra bai- žydo veido kopija: didžiulė sis, barzda, ūsai. Pasiduro di- iules kupras iš šiaudų, pasi- užsikabina terbas, moterys sidaro iš skudurų "vaikus" ir p pasiruošę pradeda eiti. Eina kiemo į kiemą, pridarydami lybes šposų. (Papilė ir Akme- LTA 1141/24).

STASYS ŠAKINIS LIETUVIS DĄZTOJAS

Dažo namus iš lauko
ir iš vidaus.

Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)

kambinti YA 7-9107

Ilgametis patyrimas — sąžiningas darbas

Jei ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvų Istaigą:

American Travel Service Bureau

9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643

Telef. 312 238-9787

• Nemokamas patarnavimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kello- (cruiises), viešbučių ir automobilių nuomavimo rezervacijas; Parduoda- kelionių draudimus; Organizuoja keliones į Lietuvą ir kitus kraštus; arome išskiriamas giminių apsilankymui Amerikoje ir teikiame inter- ijes visas kelionių reikalias.

• Taupykite skrydžiams Chartered lėktuvais, tik kelias rezervuoti vietos- uksto — prieš 45-60 dienų.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydy-
tojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905
metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir
susrūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir
grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAUROS
ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštų, atsiuntus čekį arba
money orderį, prie nurodytos kainos pri-
dedant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

Laiškas Redakcijai

Pridedamą "žaliukę" skai-
tykite už prenumeratą, tuo pa-
čiu bus išvengta reklamos, ku-
rios kartais kai kas negali pri-
kelti arba gali piktai interpre-
tuoti mano "trigrašius" atve-
jais.

Jei viskas gerai eisis (t. y.
būsiu sveikas ir, žinoma, tuo
pačiu ir gyvas), pasistengsiu
ir vėl paremti laikraštį, kuris
ir manęs nepaniekina.

Linkėdamas Jums ištver-
mės sunkiame darbe, pasilie-
du kartu su Jumis lietuvių bei
ištikimas.

Jūsų, Andas Žemaitis

DEMESIO, DEMESIO! VISOKIŲ REIKMENŲ PARDAVIMAS

Dariaus ir Girėno Legiono
posto moterų vienetas š. m.
lapkričio mėn. 5 ir 6 dienomis
ruošia posto patalpose — 4116
S. Western Ave. — įvairių apy-
vokos daiktų pardavimą, kur
bus galima įsigyti įvairių rū-
šių drabužių, knygų, vaikiškų
žaislų, brangenybių ir kitų vi-
sokių smulkmenų.

Ketvirtadienį, lapkričio mėn.
5 d., pardavimo patalpos bus
adaros nuo 9 val. ryto iki 7 v.
vakaro, o penktadienį — nuo
9 val. ryto iki 1 val. popiet.

Tai daroma surinkti pinigų
Dariaus ir Girėno posto paramai.

Rasa Forsberg,

Public Relation Chairman

kiti šokdavo, dar kiti apie mer-
ginas sukinėdavosi, bergzdininkas
pirkdavo. Dabar vieni vaikai iki
16 m. amžiaus dar eina. Tryš-
kiai, 1937. LTA 1165/40. Užr.
J. Marcinkus.

Jonas Balys

(Lietuvių Kalendorinės šventės)

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė or-
ganizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinį darbą, gelbėti ir kitiems, kurie tuos
darbus dirba.

SLA — išmokėto daugiau kaip ASTUGNIS MILLIONUS dolerių
apdraudų savo nariams.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA nedeško pelno, na-
riams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali
susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment
Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam
suktyto mokslo ir ju gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už
\$1,000 apdraudus suma temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės
į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus jie Jums
melai pagelbės ir SLA išrašyti.

Galite kreiptis tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

New York, N.Y. 10001

287 W. 28th St.

Tel. (212) 642-2318

sudaranties ir jų veiklą remian-
čios organizacijos ir grupės, nes
be Naujienų ir šios institucijos
ilgai neįsilaikysiančios. Savo
žodį, kaip jis vadina, baigia
mintimi, kad šiuo metu, kol pa-
galiau susidarys komitetas Nau-
jienoms finansuoti, negalima
laukti, o reikia siųsti aukas tie-
siog Naujienoms, nes viena die-
nų galime jų nesulaukti, o tuo-
met bus pervėlu ieškoti komi-
teto.

Tikrai, kai Naujienų nebesu-
lauksime, galėsime tik apgalės-
tauti, kad laiku Naujienų nepa-
rėmėms, o ieškodami kitur kal-
tininkų nepasiteisinsime.

J. Bigelis

Kad aiškiai žinotum mūsų tau-
tos tikrąją praeilį, jos kilnumą,
jos viršžmonišką būdą ir jos
gamtos nesugriaujamais dės-
niais sukurtą gyvenimą bei tik-
rą visatos pastovumo nustaty-
tą amžinumą, remdamasis mū-
sų tautos padavimais, tikra tau-
tine valia ir sveiku, tarptautinių
šmėklų neužburtu protu, aš pa-
rašiau šias knygas:

1) Karalienė Birutė. Čia apra-
šomas jos kilnus gyvenimas,
kai mus puolė žiaurūs kryžiuo-
čiai, naikindami viską, ką mūsų
kilni tauta gerbė ir mylėjo.

2) Po Galindų Skydu. Galin-
dų kovos ir gyvenimas, išlai-
kyti mūsų tautą kilnią ir savi-
stovią.

3) Kalnų Dievaitė Ledyna.
Ledynos kilni pagalba apsaugo-
ti mūsų tautą, pradedant nuo
ledų slinkimo.

4) Lietuvių Sostinė Vilnius.
Kilni kova karaliaus Kęstučio,
pradėjus statyti Vilniaus mies-
tą.

5) Lietuvos Senovė. Kilnus ir
jautrus lietuvių tautos gyven-
mo ir jos kovų aprašymas.

6) Karaliaus Vytauto Vaini-
kas. Kruopštus vainiko aprašy-
mas, kaip lenkai jį pagrobė ir
kaip lietuvių jaunimas tą vaini-
ką, lenkų bažnyčioje paslėptą,
surado.

Mieli lietuviai, padėkit man
šias knygas išleisti. Tos knygos
tikrai pagelbės mūsų jaunimui
užaugti tikrais lietuvišiais.

Su aukšta pagarba,

Mantas Aukštuolis
4 Elizabeth Avenue
Springdale, Conn. 06907

Skaitytojų Balsai

Gerbiamieji,

Siunčiu Money Order sumoje
\$100. Tai prenumeratai pratęsti
ir laikraščiai paremti.

Skaičiau Naujienose, kad vien
š. m. išlaidoms padengti dar
trūksta virš 10 tūkstančių do-
lerių. Paramos reikalu yra kelis
kartus labai pagrįstai pasisaky-
ta. Skaitytojai turėtų neuž-
miršti.

Naujienose X.16 d. Viktoras
Karosas labai aiškiai pasisakė
kodėl nieko nelaukiant reikia
Naujienas paremti ir, kad tai
daryti turėtų ir visos organiza-
cijos, kurioms Naujienos patar-
nauja, o ypač ALTA ir VLIKA

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga
"Liucija" jau atspausdinta.
Autorius pavaizduoja lietuvių
gyvenimą nuo XX šimtmečio
pradžios iki II Pasaulinio karo.
22 ilgesni ir trumpesni apsa-
kymai, 181 psl. Kaina \$5.
Gaukama "Naujienose" ir pas
auterių: 6729 So. Campbell
Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug
padėti teisininko PRANO ŠULO
paruošta, — teisėjo Alphonse
WELLS peržiūrėta, "Sūduvos"
išleista knyga su legalioskomis
formomis.

Knyga su formomis gauna
ma Naujienų administracijos.

REAL ESTATE

Home, Land — Pardavimai REAL ESTATE FOR SALE

Home, Land — Pardavimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS.

DEL VISU INFORMACIJŲ KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-77

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISU RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

Arti 73-čios ir Campbell 2 butų me-
dinis, tik \$38,500.

Arti 71-mos ir Francisco 2 butų mū-
rinis.

Ten pat — 4 butų mūrinis.

Brighton Parke 2 butų mūrinis.

Be to, turime gerų rezidencijų ir
pajaminių nuo 4 ligi 40 butų.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

Pirkite senoviškai

• 2 butų mūrinis namas, naujas
stogas ir porčiai. Modernūs ra-
diatoriai, gazo šildymas. Mar-
quette Parke. Sena kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000
nuomos. Atskiri gazo šildymai.
2 sklypai, 2 garažai.
Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas
Marquette Parke.

• Su \$15,000 pirkėjui proga
Marquette Parke gauti labai
švariai užlaikytą mūrinį namą,
nes pardavėjas duoda paskolą
seniau imamais procentais.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.

(Lithuanian Plaza Ct.)

737-7200 arba 737-8534

Prašom palikti savo telefono nu-
merį automatiname aparate.

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDOUTI,
žinoti ar apdrausti savo nu-
savybę Chicagoje ar bet kur
Amerikoje, prašome skambinti
ar užteiti į mūsų įstaigą.

Mes visuomet pasiruošę
jums patarnauti.

Mes priklausome MLS

ir turime kompiuterį.

Virš 500-tai namų pasirinkimų

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. 767-0600

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS kambarys vy-
rui ar moteriai su virtuvės privi-
legijomis — tel. 254-7036.

KAI KANDYS ISMOKSTA

SKAITYTI

Pirkėjas: "Jūs gi man sakėte,
kai pirkau, kad šios kelnės —
100% iš vilnų. Parsinešęs namo
aš radau vidų įsiūtą šį rašėu-

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI

Turite Chicago miesto leidim.
Dirbu ir užmiešiuose, grali,
garantuoti ir sąžiningai.

KLAUDIJUS PUMPUTIS

4514 S. Talman Ave.

Tel. 927-3559

D E M E S I O

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJ

Tiktai \$120 pusmėčiui automobi-

Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

Tel. 523-8775

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue

Chicago, IL 60629

434-9655 ar 737-171

A. TVERAS

Laiškokliai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisymas

2646 West 69th Street

Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5999

M. SIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4239 S. Maplewood. Tel. 254-7435

Taip pat daromi vertimai, giminių

švėtimai, pildomi pildytės pra-

šymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolski, Agent

3208 1/2 W. 95th St.

Everg. Park, Ill.

60642. 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. ČEPRNAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto

iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo

9 val. ryto iki 12 val. d.

ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5182

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

Advokatas

GINTARAS P. ČEPRNAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto

iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo

9 val. ryto iki 12 val. d.

ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5182

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

Advokatas

GINTARAS P. ČEPRNAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto